

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . „ 28—
četrt leta . . . „ 14—
en mesec . . . „ 5—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta „ „ 30—
za četrt leta „ „ 15—
za en mesec „ „ 5-50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

se računajo po prostoru in visoki ter 63 mm visoki za enkrat 30 v. večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu številka 19. Telefon številka 360. Upravištvo je na Marijinem trgu številka 8. Telefon številka 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Narodno predstavništvo za Trst, Gorico, Istro, Reko, Korotan, Prekmurje in Dalmacijo!

Jugoslovani in Italija.

Konferenca italijanske socijalistične delegacije z jugoslovanskimi emigranti v Petrogradu. — Uspeh konference in njene praktične posledice v sedanjem jugoslov.-italijanskem sporu.

Razgovor našega urednika, z gošpodom dr. Jak. Stefančičem, državnim obmejnimi komisarjem, rez. kapetanom dobrovoljcev o ruskih razmerah, o tamošnjem jugoslovanskem gibanju in o ruski revoluciji.

Dr. Jakob Stefančič, rodom koroski Slovenec, je sodeloval v začetku l. 1916 pri ustanovitvi jugoslovanske legije v Odesi, organiziral jugoslovanske dobrovoljce po centralni Rusiji in Sibiriji, se udeležil vse kampanje l. divizije v Dobrudži, kjer se je bojeval kot četni komandant, za kar je bil odlikovan — edini Slovenec — z najvišjim srbskim redom „Karagjorgjevo zvezdo“ in z višjim ruskim in rumunskim redom. Meseca marca 1917 je bil dodeljen poslaniku Spalajkoviču, da kot samostojen slovenski politični delavec propagira s tamošnjimi jugoslovanskimi zastopniki našo stvar potom konferenc, deklaracij, govorov itd. v ruski javnosti in v oficijelnih zaveznikih krogih. Dr. Jakob Stefančič je bil prvi, ki je na spodaj omenjeni konferenci zaveznikov v Petrogradu, kjer se je pozdravljalo od višjih strani zaveznike zlasti Srbijo in Belgijo, odkrito nastopil pred forumom Rusije in zaveznikov in govoril v imenu neoficijelnih zaveznikov t. j. slovanskih narodov bivše avstro-ogrske monarhije, kar je povzročilo veliko senzacijo. Živel je celo leto 1917 v Petrogradu, 1918 pa v Moskvi, torej v centru ruske revolucije in tako videl na svoje oči prvi in drugi preobrat. V Moskvi so ga boljševiki skupno z drugimi člani srbske misije vrgli v ječo. Ko se je rešil iz ječe, so ga imeli dva meseca za talca, dokler se mu ni posrečilo skupno z drugim prispeti preko Odeše, Carigrada, Soluna, Krfa, Dubrovnika, Sarajeva, Beograda v Slovenijo, kamor

se je vrnil pred dobrim mesecem kot državni obmejni komisar.

Kako je prišlo do konference med jugoslovanskimi zastopniki in italijansko socijalistično delegacijo?

V začetku maja 1917 smo podali na dotičnem referatu podpisani obširno deklaracijo o stremljenju Jugoslovancov v „Birževijeh Vedomosti“, ki je eden izmed najbolj informiranih ruskih dnevnikov. Bilo je to prvikrat v svetovni vojni, da je ruska javnost zvedela o Hrvatih in Slovencih, ker do takrat se je znalo le za Srbe iz Srbije, o nas Slovencih pa sploh niso imeli velike pojma. Za vzgled naj služi dejstvo, da je Sazonov podpisal in celo Miljukov potrdil londonski pakt. Eden najuglednejših ruskih žurnalistov Amfiteatrov, ki je imel svoj list, je v Rimu pisal in razlagal, da je cela Dalmacija in del Bosne posebno pa Goriska popolnoma italijanska. Tako sifto se seznanili z Liginom, ki nas je povabil na konferenco z Italijani, ki so ravno takrat prišli v Petrograd, da pozdravimo rusko revolucijo. Mi smo sprejeli povabilo s pogojem, da bodi konferenca javna, Italijani pa so zahtevali, da se vodi zapisnik. Konferenca se je sestala, toda v javnost ni prišlo z ozirom na tedanje razmere ničesar. Jaz sem si delal stenografske zapiske, nakar smo podpisani skupno sestavili objektivni referat in ga predali Spalajkoviču in takratnemu ruskemu ministru zunanjih zadev Tereščenkiju, ki je zahteval poročilo o konferenci. Italijani so po konferenci takoj odpotovali v Italijo.

Bi dobilo naše uredništvo dotični referat na razpolago, da ga objavi v informacijo naše javnosti, ki je splošno zelo slabo podučena o jugoslovanski propagandi v inozemstvu tekom vojne?

Original hranim sam, pač vam morem dati na razpolago prepis referata.

Referat

O konferenci italijanske socijalistične delegacije s predstavitelji Jugoslovancov, ki se je vršila v Petrogradu dne 26. maja 1917 od 3—7 ure popoldne v Grand-hotelu (ulica Gogolja).

Prisotni:

1. Od strani Italijanov: Arturo Labriola in Oratorio Raimondo, poslanca italijanskega parlamenta in voditelja neodvisnih socijalistov; Innocente Cappa poslanec in voditelj italijanskih republikancev.

2. Od strani Jugoslovancov: Dr. Živko Nežić, poslanec bos. herc. zbora in voditelj srbske kmečke demokratske stranke v Bosni, Dr. Andrija Petrović (Hrvat), poslanec bosensko-hercegovinskega zbora in dr. Jakob Stefančič, slovenski politični delavec.

3. Urednik „Birževijeh Vedomosti“ L. Ligin.

Predmet.

Izmenjava misli o medsebojnih odnosih Italije in bodoče Jugoslavije s posebnim ozirom na teritorialno razmejitev.

Nežić: Prej nego preidemo k stvari, je važno, davemo v kakem razmerju je italijanska demokracija vobče in socijalna demokracija posebej z osvobođenjem in ujedinjenjem vsega jugoslovanskega naroda.

Labriola: Ne samo socijalna demokracija nego ves italijanski narod sočustvuje in pozdravlja vaše osvobođenje in ujedinjenje in želi živeti z Jugoslovani v prijateljskih odnosih.

Nežić: Ta izjava nas popolnoma zadovoljuje. I mi s svoje strani moremo vas, dospodje, uveriti, da je tendenca našega naroda bila in bo vedno živeti z italijanskim narodom v najboljšem prijateljstvu.

Petrović: Prizna li italijanski narod princip nacionalitete in hočete ga li respektirati?

Labriola in Cappa: Da, priznamo.

Nežić iznosi etnografski zemljevid Jugoslavije (prof. Stanojevića) in izjavlja, da je na tem zemljevidu izražen jugoslovanski nacionalni teritorij. Želimo, da se o njem izjavijo italijanski poslanci.

Labriola: Tega zemljevida ne moremo priznati, ker je netočen glede meje napram nam. On ne označuje italijanske naselitve v Istri, Trstu in v posameznih krajih Dalmacije n. p. v Zadru.

Italija je vstopila v vojno na strani zaveznikov v svrhu svojega popolnega ujedinjenja, radi zavzetja dominantnega položaja na Adriji in v svrhu osiguranja tega položaja potom zavzetja nekih strateških točk na vzhodni obali Jadranskega morja. Z ozirom na to in na cilj sedanje vo ne so se rodila v Italiji tri mišljenja: Prvo, katero deli ves italijanski narod, je, da mora Italiji pripasti Trst in Istria; drugo, koje deli večina, da mora Italija zavzeti izven Trsta in Istre še Reko in dve grupi kvarnerskih otokov kakor tudi neke strateške točke (to stališče zastopa tudi Labriola) in tretje, koje deli neznatni del italijanskega naroda (nacionalisti) je, da mora Italija anektirati vso Dalmacijo.

Stefančič: Na ta izvajanja dovoljujem si odgovoriti sledeče. Prvič, kar se tiče naših zemelj, kjer živi samo nekoliko Italijanov, se ne more govoriti s strani Italije o ujedinjenju, ker ti Italijani ne živijo tu v kompaktni masi nego v oazah; za to tukaj ne more biti govora o ujedinjenju italijanskega naroda, ki je že davno končano, nego o okupaciji tujega teritorija. Drugič, stremljenja o zavzetju dominantnega položaja na Adriji je v polnem protislovju s splošnimi cilji te vojne, ki obstojijo v tem, da bodi vsako morje svobodno za vsaki narod,

VLADIMIR LEVSTIK.

52 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Dora!« je mrmral v nedvojbni gotovosti, kadar je obračal zagonetni list med prsti. »Razumem te; in hočem, hočem... Kdo ne bi hotel, ti roža skrivnostna, polna gospodstva in zaničevanja? Ukažeš mi in pridem; jaz bom tvoj prvi, ti moja zadnja.«

Izmed vseh žensk, kar jih je bil srečal na svojih ljubavnih pohodih, se mu je zdela hči našega trgovca najlepša in najbolj vredna želje; zato se je čudil, da ga gotovost njene posesti ne razburja. Njegovo srce je bilo trudno, že vdano v višji zaključni namen; niti toliko radovednosti mu ni vzbujala kakor bolna sosedka onkraj dvorišča.

Trdovratnost njegove misli k Manfredijevi ga je presenečala, še preden jo je poznal. Telbanova povest o nji mu je oživela v domišljiji, kolikorkrat se je oglašil klavir; predstavljal si je bolnico, kakšna bi utegnila biti, razglabljal njeno usodo in pridodajal podrobnosti po lastni iznajdbi. Naslikal si jo je bil visoko z ugaslimi očmi in plavimi, hiravo medlimi kitami; zato je osupnil, ko je enkrat pogledal skozi okno ter videl sloko, srednjeveliko črnolasko, ki je stopala negotovo po hodniku ter zalivala cvetlice. Shujšano telo v črni baržunasti halji je izgubilo ves videz resničnosti; roke so bile tako prozorne in ozke, da ga je skoraj bolelo gledati nanje. Toda

črte vpadlega obraza so bile še vedno lepe in ne navadno pravilne, blede usta še zmerom sladka, oči, ki so ga obletele izpod težkih trepalnic, še zdaj globoke in polne sanj; posebno se je začudil njenim lasem, črnejšim od teme, ki so padali gladko po sencih, obliti s temnovišnjevimi odsevi. Grof ni mogel odtrgati pogleda, in mahoma je začutil v sebi nerazumljivo, srdito mržnjo do Egonu Smučiklase. Marija se je zavedala, da jo opazuje; dve blede lisi rdečice sta se ji razširili z lic pod oči, povsila je glavo, prilila zadnji pelagoji ter krenila v stanovanje s počasnimi, tavajočimi koraki, kakor bi se že ugrezala v onkrajzemeljski nič... Grof je stal dolgo na mestu in gledal za njo, čuteč z nemirom, kako mu stiska prsi zagonetna simpatija do mladega bitja, zastrupljenega po najlepšem in najmamljivejšem cvetu svoje mladosti. Otožnolepe črte Marijinega obličja, zasenečene z bridko navzočnostjo smrti, so mu ostale v čudnoživem spominu; komaj je pomislil nanjo, že jo je videl pred seboj. To nemirno zanimanje je skoraj izpodrinilo bajni dojem Grabunčeve Dore in je prekipovalo zlasti, kadar se je oglašal sosedin klavir. Tihi, včasih trudno zastajajoči akordi njene igre so se zdeli grofu zgovorna in vsakomur umljiva tožba, ki je polnila domišljijo s slikami in srce s sočutjem, čeprav je odganjal mehkobo ter prezirno skomizgal nad seboj, predočujoč si Marijo v objemu Egonu Smučiklase. Nazadnje ga je obšla gotovost, da mu je usoda sama nastavila to žensko in ji določila

kakršnikoli vlogo v rečeh, katere je namenjen izvršiti. Sklenil se je premakniti bližje k nji, spoznati njo, in njene razmere ter izvedeti vso njeno zgodbo; v to svrhu je privoščil dekli Meti, ki ga je večkrat srečala v veži, tuintam kak prijazen pogled.

Šupa na dvorišču je bila popravljena, manjkalo je le še avtomobila; Smučiklas ga je venomer drezal kdaj se popelje na izprehod, in predlagal, naj si kar tu poišče soferja. Toda grof je čakal svojih ljudi, gotovo ne brez tehtnega vzroka; skrbelo ga je, ker sta Jacques in Hasan brzojavila dan prihoda, pa nista držala besede. Baš tisti večer, preden je srečal in potolažil humanista, je dosegla nestrpnost svoj višek. Kdor bi ga bil videl, kako nervozno je begal po stanovanju semintja, ter slisal, kolikokrat je ponovil v svojem zmehnem mrmranju imeni pričakovanih služabnikov, bi bil gotovo majal z glavo nad gospodom, čemu se tolikanj vznemirja zaradi plačanih ljudi. Toda grof je bil sam; postrežnici, ki ju je imel za pospravljanje, sta bili zdavnaj odšli. Mrak je lezel iz kotov rdeče odseve, ki so lili na preprogo z rečne strani; skozi odprta okna dvoriščne sobice zraven kabineta je prinašal veter duh po starem zidovju in sanjave zvoke sosedinega klavirja. Proti svoji navadi se grof nocoj ni zmenil zanje; utrujen je bil obslonel na zofi, podpiraje si lice z dlanmi.

(Dalje.)

kar je posebno naglasil predsednik Wilson v znani noti. In konečno glede strateških točk, o katerih je govoril g. Labriola, pa imam pripomniti, da jih Italija proti nam nikakor ne potrebuje, nasprotno — meja med nami in nami bi se mogla potegniti na odkritem polju, ker mi z Italijo ne mislimo biti drugače kakor v dobrih odnosih. V ostalem se to naziranje uocela protivi ideji o uničenju militarizma in stalnemu miru med narodi. In zato se čudim, kako se more za take vojne svrhe ogrevati — socijalist.

Labriola: Italija zahteva Jadransko morje iz razloga, ker na zapadni strani nima dobrih pristanišč in ker je na celim Sredozemskem morju svobodna paroplovba odvisna od dobre volje Francije in Anglije. Ako Italija ne zavzame tudi vzhodne obali Jadranskega morja, bi to značilo, da bo ona to morje morala deliti z Jugoslavijo, a da se to ne zgodi in da bo Jadransko morje njeno „mare nostrum“, je ona vstopila v vojno na strani entente.

Nežić: Ako bi to rekel član vlade, bi mislili, da on s tem izraža imperijalistične težnje svoje vlade, ako bi to čuli iz ust nacionalista, bi bil to izraz njegovih šovinističnih nazorov; a ako to reče socijalni demokrat, potem se mi zdi, da so socijalisti prestali biti socijalisti. Kajti, kaj bi vi rekli, ako bi mi bili v vašem položaju in zahtevali strateške točke na zapadni obali Jadranskega morja, kjer živijo Italijani in bi poleg njih živeli nekateri doseljeni Jugoslovani iz Dalmacije, Istre ali Črne gore?

Stefančić: Stojite li vi na stališču: „Austriam esse delendam?“

Labriola: Ne samo mi, ampak ves italijanski narod je tega mnenja.

Petrović: Razlogi g. Labriole so s trgovskega in vobče nacionalno-ekonomskega stališča razumljivi, toda naši razlogi proti odcepljenju katerekoli važne točke na severovzhodni obali Jadranskega morja so še bolj efektivni, ker se n. pr. v Trstu stikajo najvažnejše komunikacije iz vseh krajev bodoče Jugoslavije, kakor tudi iz severa preko Jugoslavije. Kar se tiče strateških razlogov g. Labriole, je treba konstatirati, da so oni brez vsake efektivnosti, kajti Italija je v sedanji vojni z uspehom blokirala od Brindisija do Albanije vso obal mnogo silnejše današnje Avstro-Ogrske, nego bo bodoča Jugoslavija.

Stefančić: Trebalo bi, da se postavimo na stališče Mazzinija, (Cappa: Mazzini prisvoja Trst in Istro Italiji) v kolikor on poudarja, da se mora problem Adrije rešiti potom kompromisa med Italijani in Slovani, pri čemer je še posebno poudaril: „Balkan balkanskim narodom“. Isto misel pa je še nedavno, leta 1913, izrazil v vašem parlamentu San Giuliano.

Petrović: Z ozirom na sporazum z jugoslovanskim narodom mora Italija zavzeti čisto drugo fronto nego napram našim i vašim neprijateljem, napram Avstro-Ogrski. Naš narod — bodoča Jugoslavija — pomeni za Italijo moralnega zaveznika, v kolikor ni tudi fizično udeležena v današnji vojni (Srbija in Črnogora). Radi tega mora Italija iskati nagrado za svoje žrtve v tej vojni v Trentinu do Bocna in ako hočete tudi dalje. Tam se Italijani srečavajo z zakletim sovražnikom Nemcem. Ker so torej Jugoslovani prijatelji in zavezniki italijanskega naroda, zato je treba, da si gresta eden drugemu nasproti, da se najde kompromis v svrhu harmonije interesov obeh nacij. Radi tega prosim, da se voditelji italijanske demokracije izjavijo, imajo li oni in njihove stranke voljo, delovati na kraljevsko italijansko vladu v tem smislu, da zmanjša svoje zahteve na severovzhodni obali Jadranskega morja, da se zadovolji z avtonomijo ene za obe strani važne točke na pr. Trsta ali enega dela Istre.

Nežić in Stefančić: Mišljenje o avtonomiji gotovih točk, je osebno mišljenje g. Petrovića, s kojim se midva ne strinjava.

Petrović: (ponavljajoč gornje vprašanje) Prosim da na moje vprašanje odgovorite.

Labriola: Mi hočemo vsekakor uplivali na italijansko vladu, da med Italijo in Jugoslovani pride do kompromisa, ali ne moremo Vam in concreto navesti in obljubiti že sedaj formulo tega kompromisa.

Po meritorni razpravi predlagajo italijanski predstavitelji, naj se vrši še ena seja, na katero se povabi g. prof. Masaryk. Ta predlog se enoglasno sprejme.

(Konec prihodnjič.)

Prilike u Hrvatskoj.

Varaždin, 18. ožujka 1919.

U posljednje dane šire se vijesti, koje mogu da uznemire svakog istinitog Jugoslavena i demokrata. Seljački puk, naročito u Hrvatskom Zagorju, pljačka i ruši grobovske građevine i vlastelinske zgrade, zahtijeva republiku prema ukusu Stj. Radića itd. U opće kao da pokazuje shvaćanje one slobode, pred kojom strepe svi prijatelji istinite slobode.

Ovo, što padaju posljednje tvrdjave feudalnog ropstva, ne uznemiruje nas ni malo, ma da propane mnogo imutka, koji bi mogao uz sudjelovanje države autorizirati priječi u narodni posjed. Ali duh, koji vlada među pukom, tako je tuđ našem socijalnomu i nacionalnomu idealu, da nas dovodi do vrlo neugodne prognoze za budućnost, ne će li se za vremena naći sila, koja bi digla razvaljene „stupove društva“ t. j. puka.

No nije to samo u Hrvatskom Zagorju, već se proteže i mnogo dalje; događaji u Zagrebu i slavonskoj provinciji nijesu nego simptomi iste bolesti, u kojoj se trza Hrvatska od Drave do Jadrana i bosanskih klisura. U Hrvatskoj „vrije“! Politički barometar mijenja se od dana u dan.

Tko znađe, u kakvim prilikama živi hrvatski puk, ne će se mnogo iznenaditi. Naprotiv: svi ovi događaji imaju baš u tim prilikama svoj raison d'être i samo su postulat njihove psihologije! Kolikogod htjeli mi zabašuriti ili prešutjeti jedno stanje hrvatskog puka, sve jače ono izbija na javu i naskoro će nam izrasti preko glave. Kako su „grijesi inteligencije mane naroda“, a hrvatska je inteligencija grijeshila prema narodu gotovo uvijek, to stojimo danas možda pred katastrofom inteligencije i — naroda.

Što je učinila oficijelna Hrvatska, da podigne narod kulturno? Vrlo malo, unatoč svojoj autonomiji. „Brojite nas po pokrajinama; nigdje nema kod nas manje od 50% nepismenijaka“. (Dr. Beroš, „Hrv. Njiva“ I. br. 23). Hrvatski učitelj na ladanju vrši svoje dužnosti, ali prema — propisima. Činovnik opet — prema propisima. Sve sami propisi. Nigdje spontane inicijative, nigdje onog „kar more, to mož je storiti dolžan“. Suzbijanje analfabetizma započelo se tek u novije vrijeme i vode ga isključivo naši sveučilištarci, naši idealiste. Ostala inteligencija jedva da se zanima za takve sitarije i trice. Inteligencija ide u narod, dok su izbori — jest, onda se događja, da se čak i „velemožni“ od VI. činovnog razreda rukuje sa seljacima. Izbori u Hrvatskoj onaj su ustavni čin, koji guši ustavnu svijest i smiješi — kulturu. S toga nema naš seljak niti politične niti kulturne orijentacije. Ne čita novina, odnosno — u najboljem slučaju ne čita ozbiljno. Inteligencija ogradila se svagdje nekakvim kineskim zidom i cijepa se međusobno činovnim razredima, akademikom i srednjoškolskom naobrazbom itd. Izvan tih zidova nalazi se pučina, masa; ono, što doduše može da bude narod, „a još nije“. Ovu ideologiju zabaciše već davno Česi, Slovenci i svi mali narodi u opće. U Hrvatskoj ona je kulturno i socijalno prokletstvo.

U gospodarskom pogledu opet — sami grijesi, same mane. Ovdje Hrvatska nije bila autonomna, ali je ipak mogla učiniti više — mnogo više! Medjutim: išlo se je za tim, da se dokopa ova ili ona politička stranka vlade pak da onda pribavi „svojim ljudima“ ugodne pozicije. (Nedavno imali smo borbu između koalicije i starčevićanaca za bana i povjerenike). Svagdje pojedinci; puk u pozadini, u niskim kolibama, gladan, ispačen, bez zemlje, kao ruski mužik. (Mužik — možek). Ali jedno je dobro čuvala

ova „grdna pučina“: istiniti interes na demokraciji! Inteligencija uzela je doduše i „demokraciju“ u zakup, no radići nije htjela gotovo ništa, jer nije imala — interesa na njoj. Dekoratívna demokracija!

Dakako, u naše demokratsko doba moralo je doći i u nas do — reformi. Hajde! Ban je morao otići, otpravismo i odjelne predstojnike, da ih zamijenimo s novim povjerenicima. No narod sam nije sudjelovao kod ovih reformi, jer hrvatske stranke ne znače — narod. Naš puk mogao bi se uzradovati jedino nad radikalnom promjenom odozdo prema gore: valjalo bi pomjesti s krvopijama našeg puka, koje zadiru neposredno u njegovu kožu i gule ga kroz dulje decenije, bogateći se njegovom bijedom. Bilježnici, načelnici, kotarski predstojnici i činovnici ostali su većim dijelom na svojim mjestima. Tko su ovi ljudi možete naći u dosta milim crtama u članku „Inteligencija i narod na selu“, Hrv. Njiva I. br. 31. Njihovih grijehova u aprovizaciji, kod oprosnih predloga itd. i njihovog osobnog morala u ratno doba narod ne će nikad zaboraviti. No — oni danas su bogati!

Jest, bogat je hrvatski narod t. j. inteligencija! Zagreb, Zagreb! Ponos dobrih Hrvata, stjecište ugodne zabave, akademija zdrave „Lebensphilosophije“. Karneval, ples, kabaret... Glas Zofke Kveder-Demetrović i njezinih idealnih suradnica, glasovi osamljenih idealista vaze u pustinja...

Medjutim dolaze u narod različiti „tamni elementi“ i koriste se njegovom duševnom bijedom. Stupovi morala leže razvaljeni; užas i bezprimjerni cinizam ovog rata još drže u narodnoj duši i zaglušuje gotovo nečujni korak novog doba. Što je narodu bez kulturne, socijalne, političke orijentacije do obustanka naše slobodne, nacionalne države? To će možda shvatiti dalmatinski, slovenski, medijmurski seljak, što se je morao boriti protiv tuđinske najezde i osobno je doživio pojam narodnosti. Zagorski seljak, primjerice, jače osjeća socijalnu nepravdu društva i više se boji pravoslavja nego „autonomije u madjarskoj republici“. Grijesi inteligencije danas su kronične mane naroda i najbolje gorivo za zublje „tamnih elemenata“, što dolaze jednako iz Rusije kao što iz naše sredine...

Da, u Hrvatskoj „vrije“. Zagreb, Zagreb!

Prosimo, ko vpošljete denar na naše upravnistvo, zapišite zadaj na odrezku namen pošiljatve, za kaj je. N. pr. naročnina za Jugoslavijo, za kakšno in katero knjigo ali za kak dobrodelen namen, da ne bo potem nepotrebnih reklamacij.

A. P. Čehov:

Starost.

Arhitekt Uzelkov, državni svetnik, se je pripeljal v svoje rojstno mesto, kamor so ga klicali zaradi restauracije cerkve na pokopališču. V tem mestu se je rodil, tu je obiskoval šolo, odrastel in se oženil, toda ko je bil zapustil vagon, ga je komaj spoznal. Preteklo je že osemnajst let, kar se je preselil v Petrograd. Tako na primer tamle, kjer stoji sedaj kolodvor, je kot deček lovil rake. Pri vrodu v glavno ulico se dviga zdaj štirinadstropni hotel „Dunaj“, a v njegovem času se je vzpenjala nekaka raztrgana ograja. Toda niti hiše niti ograje se niso spremenile tako kot ljudje. Z povpraševanjem pri hotelskih slugah se je Uzelkov uveril, da je več kot polovica vseh teh ljudi, na katere se je spominjal, bodisi umrla ali pa se kako drugače izgubila.

„A Uzelkova se spominjaš?“ je vprašal starega slugo o samem sebi. „Arhitekta Uzelkova, tistega, ki se je dal razporočiti z ženo... Imel je hišo v Svirebejevski ulici... Gotovo se spominjaš!“

„Ne spominjam se...“

„No, kako je mogoče, da si po-

zabil! Saj je bil znana oseba, tudi izvoščki so ga poznali. Le premisli! Z ženo ga je ločil odvjetnik Šapkin... Zapeljivec, znani slepar, veš, tisti, katerega so nekoč v klubu pretepli...“

„Ivan Nikolajevič?“

„No da, da... Kaj je z njim? Še živi? Umrl?“

„Živi še, hvala Bogu. Ta je sedaj notar, ima pisarno. Gre mu prav dobro. Ima dve hiši v Kirpični ulici. Nedavno je omožil hčerko...“ Uzelkov je stopal iz kota v kot, razmišljaj, potem pa sklenil, da iz samega dolgočasia obišče Šapkina. Ko je zapustil hotel in se napotil v smeri proti Kirpični ulici, je bilo poldne. Šapkina je našel v pisarni in ga komaj spoznal. Iz vitkega, gibčnega odvjetnika z drznim in odločnim obrazom je postal skromni, sivolasi in ostareli mož.

„Ne poznate me več, ste pozabili...“ je začel Uzelkov. „Sem vaš stari klijent, Uzelkov...“

„Uzelkov? Kakšen Uzelkov? Ah!“ Šapkin se je domislil, spoznal ga in ostrmel. Sledili so vzkliki začudenja, obsipal ga je z vprašanji, spomini...

„Tega nisem pričakoval! Kako bi mogel misliti kaj takega“, je blebetal Šapkin. „Kako naj vas pogostim?“

Želite šampanjca? Bi li jedli ostrige? Golobček moj, koliko denarja sem potegnil iz vas tiste čase, da vas ne morem dovolj pogostiti...“

„Prosim, ne skrbite se“, je rekel Uzelkov. „Nimam časa. Moram takoj na pokopališče, da si ugledam cerkev. Prevzel sem popravo.“

„Ah, to je izborno! Založiva malce, potem se odpeljeva skupaj. Imam imenitne konje. Zapeljem vas tja in seznanim z županom... vse opravim... A vi, ljubček, kakor da bi se me ogibali, se li bojite? Sedite vendar bližje! Sedaj se nimate ničesar bati... he... he... Da, nekoč sem bil fant, navihanec... nikdo se ni smel približati... toda dandanes tšiji od vode, nižji nego trava. Postaral sem se, družnaski oče... otroke imam... Treba je misliti na smrt!“

Prijatelja sta obedovala in se potem odpeljala v dvovprežnem vozu za mesto, na pokopališče.

„Da, to so bili časi“, se je spominjal Šapkin, sedeč na sanh. „Spominjaš se, spominjaš in nočeš verjeti. Pomnite li, kako sem vas takrat ločil z vašo ženo? Preteklo je že dvajset let in vi ste menda docela pozabili, toda meni je v spominu, kot bi se godilo včeraj. Gospode, kako sem si

vzpenil kri tiste čase!

Bil sem nagel fant, kazuist in spletkar, smela glava... Kot besen sem se vrgel na še tako kočljivo zadevo, če se je le ponujal dober honorar, kakor na primer v vašem procesu. Koliko ste mi plačali tistokrat? Pet — šest tisoč! No, kako bi takšen človek ne vzpenil krvi? Odpotovali ste takrat v Petrograd in celo stvar zvalili meni na vrat: delaj, kakor veš in razumeš! In pokojna vaša žena, Sofja Mihajlovna, je bila sicer le iz trgovske hiše, toda ponosna, samoljubna. Podkupiti jo, da bi vzela krivdo na sebe, je bilo težko, izredno težko... Pridem k nji prvokrat, da se pogajam, a komaj me zagleda, že zavpije hišni: „Maša, ali ti nisem naročila, da ne sprejmeš nobenih lo-povov!“ A jaz tako in tako, na vse načine sem si prizadeval, pisal pisma, skušal se ji približati po naključju; vse zaman... Trebalo je posredovanja tretje osebe. Dolgo sem z njo tvegaj in še le takrat, ko ste se odločili, da ji plačate deset tisoč, se je udala... Desetini tisočem se ni mogla upirati, ni mogla vzdržati... Razjokala se je, pljuvala mi v obraz, toda končno je pristala, vzela krivdo na sebe!“

(Konec prihodnjič.)

Nemci rovarijo proti Jugoslaviji.

Maribor, Radgono, Ptuj, Celje — ves slovenski štajer zahtevajo Nemci.

Ljubljana, 21. marca. Podružnica Ljubljanskega dopisnega urada javlja iz Maribora: Tukajšnji Nemci se pripravljajo k novi zaroti v večjem obsegu za 27. in 28. marca. Zadnje dni so začeli kar javno groziti, da bodo Slovenci že dne 26. marca iz Maribora iztirani, da bo te dni mesto zasedlo laško vojaštvo in da bodo vkorakali iz vseh nemških okrajev Nemci z zastavami v Maribor. Ob enem z Mariborom se Nemci polaste tudi Ptuj, Radgono in Celja. Danes je prišla nemška šolska mladina domov z novico, da se je v šolah ukazalo, da bodo morali od 25. do 28. marca nemški otroci prepevati na ulicah.

Maribor, 21. marca. Graški listi bilježijo, da so po vogalih graških ulic nabiti rdeči letaki, ki javljajo ljudstvu, da bo Maribor — ta nemška trdnjava — v dneh od 26. do 28. marca osvojen izpod jugoslovanskega jarma. Listi proglašajo Maribor za izključno nemško-avstrijsko posest in da je usoda mesta že odločena.

Dva nemška hujskača.

LDU. Maribor, 20. marca. Danes sta bila izgnana v Nem. Avstrijo Ferdinand Tschach, ravnatelj tukajšnje glavne pošte ter Teodor Mendel, bivši vodja pošte na glavnem kolo-dvoru. Omenjena sta kljub opetovanim svarilom vzdrževala zvezo protidržavne propagande s poštnim ravnateljstvom v Gradcu. Pred izgonom sta iskala intervencije pri tukajšnji italijanski komisiji, kar pa je bilo seveda brezuspešno.

Nemškoštajerski agentje v Švici.

Ljubljana, 21. marca. Kakor javlja „Slovenski Narod“ iz Geneve, vrši v Švici posebno misijo znani krščanskosocialni vodja prof. Uhde z graške univerze. Ta misija propagira načrt, naj bodi Drava južna nemško-avstrijska in severna jugoslovanska meja. Morebiti so postali ravno vsled gorenje propagande Nemci v Gradcu in Mariboru tako objestni, da že pripravljajo državni preobrat proti našim jugoslovanskim oblastim v Mariboru.

Korotanske vesti.

Zločini, tatvine in umori na dnevnem redu. — Proti slovenskemu komisariatu. — Rekvizitije.

n Celovec, 20. marca. Predsedništvo deželnega zbora za Koroško je v eni zadnjih sej izjavilo, da ne pripozna komisarijata kraljevine SHS za javen urad. Nemški grofje, baroni in kmetje pa kaj radi hodijo po legitimacije in potne liste za potovanje v jugoslovansko kraljevino. — Nemško vojaštvo še vedno in neprestano nadleguje slovenskega kmeta, s patruljami nasajenih bodal vlačijo zadnji rep iz živinskih hlevov.

V slovenskem Korotanu zlasti vzgledno pašuje podpolkovnik Schenk, ki je bil nekdanji poveljnik gorskih strelcev št. 1 na italijanski fronti. Ta nemško-koroški oficir je nekaj tednov po piavskem polomu v juniju lanskega leta imel pred oficirskim zborom 44. strelske divizije v Reani (Videm) predavanje o „jugoslovanskem gibanju.“ Schenk je strastno in strupeno napadal Slovence, posebno gorski strelski polk št. 2, da je tudi ta polk — polk izdajalcev. Obširno je razkladal svojo modrost o državotvorni sili Jugoslovancov. Bahato je takrat povdarjal, da se jugoslovanske ideje ne bodo nikdar uresničile, da smo Jugoslovani rojeni sužnji in hlapci. „Nemčija mora zagospodariti nad Adrijo!“ Ironija usode. Tatvine, vlomi in zločini so sedaj pod teroristično vlado vojaških svetov na dnevnem redu. Tako je neznan

lopov ob 10. uri zvečer skozi okno ustrelil hišnega posestnika in tovarnarja Jožefa Bacherja. Bacher je bil takoj mrtev. Zaprl so vojaka „Volkswehra“ Jožefa Plazzeta, ki ga sumijo da je izvršil zavrtni umor. Inženirju nadporočniku Pelhanu na Tavčarjevi žagi so tatje iz St. Ruperta in St. Petra pokradli iz zaprtih shramb vsa živila, opravo in obleko v vrednosti več tisoč kron. Tudi trgovcu Tavčarju so pokradli mnogo lesa in pisarniške oprave. Še celo ubogege psa, hišnega čuvaja, so neusmiljeno pretepli.

Z našimi vojnimi ujetniki so Nemci postopali zelo surovo in barbarsko. Komanda dravske divizijske oblasti je že v več slučajih protestirala in poveljništvo nemških čet je bilo vsled te intervencije prisiljeno kaznovati pobesnele izgrednike.

Politični pregled.

Ureditve mej Poljske.

p LDU. Pariz, 20. marca. (DKU. Brezžično.) V zadnji seji najvišjega sveta alirancev so razpravljali o poročilu, ki ga je komisija za poljske zadeve sprejela soglasno. Načrt komisije, ki priznava Poljski tesnejše meje, nego so bile priznane leta 1772., govori o dohodu k Baltičskemu morju po koridoru, ki se razteza ob obeh bregovih Visle do Gdanskega.

p Italija podpira bivšega kralja Črne Gore Nikito. Stremjenje vseh jugoslovanskih plemen po ujedinjenju silno vznemirja naše italijanske sosesde. Zadnji čas opazamo v italijanskem časopisju vedno večjo nervoznost in ni dneva, da ne bi italijanski časopisi prinašali novic pod velikimi naslovi o stankah, neredu, izgredih, revoluciji itd. v Jugoslaviji. Tudi združitev Črnogorcev z Jugoslavijo je proti njihovem načrtu. Kakor nekdanja Avstrija ravna se tudi oni po geslu: deli in vladaj! (divide et impera!). Radi tega podpirajo z vsemi sredstvi separatistične namene nekdanjega kralja Črne Gore Nikole, ki intrigira na vse moguče načine proti kraljevini SHS. in zlasti proti Srbom, ki hočejo seveda tudi svoje črnogorske brate priključiti enotni jugoslovanski državi. Italijani razširjajo izmišljeno vest, da se vedejo Srbi v Črni Gori kakor zmagovalci v osvojenem ozemlju, da skušajo pridobiti prebivalstvo s korupcijo in da sklep shoda v Podgorici, ki se je izrekel za ujedinjenje Črne Gore z Jugoslavijo ne odgovarja volji prebivalstva, ki zahteva baje lastno neodvisno državo ali pa kvečjemu federalno državno obliko. Pri tej priliki se je tudi pokazala vsa italijanska infamija in prekanjenost: za Črnogorce propagirajo plebiscit, narod naj se sam svobodno izreče za ta ali oni režim. Seveda pa bi se morala srbska armada v tem slučaju umakniti angleški in ameriški vojski. Nasproti temu pa odklanjajo Italijani z vso odločnostjo misel, da bi se isto načelo uveljavilo tudi za jugoslovanske kraje, zasedene po Italiji.

p Zbesnela cenzura. Mislili smo in upali smo, da so cenzorji časopisov v državi SHS. za vedno poslani v pokoj. Toda motili smo se iz Beograda, onega Beograda, kjer so nekdanje bile zaplembe časopisa sploh neznana stvar, dobivamo sedaj dan za dnevom časopise z belimi lisami. V ljubljanskih časopisih so bile z zadnjem času zaplenjene stvari, da človek ne ve, ali naj bi se zjokal nad cenzorjem, ali državo, ki ga je postavila na to nepotrebno mesto. Prave orgije pa slavi cenzura v Sarajevu. Menda so tam poverili to nalogo ljudem, ki so se v tem poslu odlikovali še pod Tiszovim režimom. Mi se le čudimo, da predsednik bosanske pokrajinske vlade Vojeslav Šola, ki je znan kot mož visokega obzorja, ne stori konca divjanju teh bivših slug naših nekdanjih tiranov.

p Dr. Hinković in sarajevska cenzura. Sarajevska cenzura je zaplenila neko izjavo dr. Hinkovića o uredbi naše države. Ta zaplemba se

zdi kot neka ironija usode. Kdo ne ve, kaj je dr. Hinković? Moral je vsled svojega političnega mišljenja že pred izbruhom vojne zapustiti Hrvatsko in je živel mnogo let v prognanstvu na Angleškem. Ob izbruhu vojne je vstopil v jugoslovanski odbor ter postal eden njegovih najagilnejših članov. Sedaj, ko se je njegov sen uresničil, ko je njegov narod ujedinjen in se je vrnil v svojo svobodno domovino, se najdejo majhne cenzorske duše, ki plenijo njegove izjave kot — državni nevarne! Dr. Hinković, ki je vse svoje življenje posvetil delu za svobodo svoje domovine, naj bi bil sedaj nevaren tej svobodni domovini! Človeku tu res zastane sapa. Res je, da je dr. Hinković republikanec, toda vzlic vsem svojim zmožnostim in svojemu ugledu in vzlic vsemu svojemu republikanstvu še dolgo ni tako nevaren obstoj monarhije, kakor institucija omejenih cenzorjev.

p Vedno enaki! Iz Rima javljajo: Italijanski kolonijalni urad objavlja vsebino dokumentov, ki so jih našli v beneškem arhivu in ki dokazujejo historično pravo Italije do Istre in Dalmacije. — Italijanom mora presti že precej slaba, ako morajo šele brskati po zaprašenih arhivih, da izvlečejo iz njih dokumente, na katere naj bi oprli svoje „pravice“. Toda za to res ni bilo treba šele najnovejših italijanskih dokumentov. Saj smo vedeli tudi brez teh, da sta Istra in Dalmacija bili beneški pokrajini. Toda bili. Na to kar je bilo, pa niti Shylock ne bi dal ničesar.

Dopisi.

d Celje. Pred par dnevi smo čitali v „Jugoslaviji“, da so pri Balkanu zelo oduške cene. Danes moramo pa k temu še pristaviti, da pri Belem volu ni dosti bolje. Tam namreč računajo eno klobaso, ki tehtaja največ 5 dkg, celih 5 K, torej stane 1 kg klobas nič manj kot 100 K. Vrhutega pa še pravijo, da so kranjske klobase! Ali je to ceno določil hotelir Bernardini ali njegovi uslužbenci sami, to nam sicer ni znano, rečemo pa lahko, da take draginje niti v Zagrebu ni, dasiravno je splošno znano, da je tam vse drago.

d Ptuj. Ker ni smatral tukajšnji magistrat potrebnim, odstraniti sramotni znak našega rodstva, spomenik cesarja Jožefa II., katerega spomenika sliko je imelo zloglasno glasilo spodnještajerskih nemčurjev „Štajerc“ na naslovni strani — napravili so to naši jugoslovanski fantje sami ter s tem pokazali, da imajo več narodnega to-rej tudi patriotičnega čuta, kot naša frakarska gospoda. Ob priliki preku-citve zapeli so fantje primerno žalostinko, pogrebnege spreda pa se ni udeležil ne eden nemškutar.

d Maribor. Čitali smo v uradnem listu, da je uradni jezik v vseh uradih edinole slovenski. Vendar pa temu ni povsod tako. Večkrat se je že v javnosti grajalo podobne nedostatke širom naše lepe domovine. Tak „jugoslovanski“ urad imamo tudi v Mariboru. Pri tukajšnjem carinskem uradu se uraduje kot bi bili še vedno v bla-ženi Avstriji; izdajajo se dosledno le nemške carinske pobotnice. Ni izključeno, da je tudi notranji jezik nemški. Pač bi bil že zadnji čas, da se posveti v ta Avgijev hlev! Potem se ni čuditi, da tukajšnji posili-Nemci še vedno upajo na svoj „raj“. Pri nastavljanju uradništva bi bila večja opreznost pač na mestu, drugače bomo lastni grobo-kopi! Upamo, da se razmere čimpreje temeljito izpremene! Za danes dovolj! Mariborčan.

Naše podružnice.

Uljudno naznanjamo, da smo ustanovili podružnice: V Celju, upravnik g. Janko Bovha, v Ptuj, upravnik g. Josip Gaiser, v Mariboru, uprav. g. Gustav Strniša, v Novem mestu, upr. g. Josip Junc, ki so upravičeni sprejemati naročnino in oglase za nas.

Upravništvo „Jugoslavije“ in „Kurenta“ v Ljubljani.

Karol — veličanstvo.

Karol vznemirja in se še ni od-povedal prestolu.

LDU. Dunaj, 21. marca. (DKU) Na več vprašanj zastopnikov listov je državni kancelar dr. Renner izjavil o dogodkih v Eckartsau:

Javnost si ni bila takoj na jasnem, da se je s proglasitvijo republike v narodni skupščini ustvaril nevzdržen položaj, ker je bivši cesar samo izjavil, da se ne bo vmešaval v vladne posle, ni se pa odrekel vladarskim pravicam. Če bi se bil bivši cesar od-rekel vsem vladarskim pravicam, ne bi bila republika prisiljena do nadalj-njih odredb.

Dejstvo, da se bivši cesar ime-nuje „Veličanstvo“ in da ima dvor, če tudi skromen, je nevzdržno. S tem dejstvom se vznemirja javni red. Če bi bilo republiko mogoče smatrati bivšega cesarja za posameznika, ne bi bilo nobenega vzroka, baviti se z nje-govo osebo. Tukaj pa gre za cesar-jevo hišo, ki ima veličansko odgovor-nost za katastrofo in za propadanje narodne blaginje. Cesarska hiša se ne more sklicevati na ustavopravno neodgovornost, ker je bila ustava vsled gospodarjenja s § 14. potisnjena v ozadje. Omeniti moram še, da je več članov cesarske hiše, ki so bili v avstro-ogrski vojski višji poveljniki, zakrivilo hude napake in izzvalo v fi-nancijskih stvareh in v navadnih vo-jaških dobavah javno kritiko, če že ni spadalo to delovanje pod kazenski zakon. Državljan je vsled padea naše valute izgubil velik del svojih prihrankov. Delavec je ogrožen. Častniki in uradniki, ki so ogroženi v svoji eksistenci, se upravičeno vprašujejo, ali bo ostalo tako delovanje brez kazni. Dvor v Eckartsau naspro-tuje našim predpisom. Ne smemo nu-diti enemu strogim predpise glede krušnih izkaznic, brezmesnih tednov in glede omejitve v uporabi premoga, dočim drugi ostane brez kontrole. V republiki so samo enaki državljani. Nihče ne more zahtevati od nas, da bi imeli za eno rodbino posebno po-litiko. Republikanci poznajo sleer veličanstvo naroda in zakona, ne pa veličanstvo posameznika. Na vprašanje, ali se bo izdal zakon, da izgubi cesar prestol, je izjavil dr. Renner: To ostane stvar narodne skupščine.

Dnevne vesti.

dn Polkovnik Pribičević — umirovljen. Iz Beograda poročajo: Polkovnik Milan Pribičević je na lastno prošnjo umirovljen, ker hoče aktivno poseči v politično življenje.

dn Izpremembe v hierarhiji. Sarajevo, 21. marca. (Izv. por.) Bo-sanski pravoslavni metropolit Letica, ki se je svoječasno kompromitiral, ker je bil v zvezi z avstro-ogrsko vlado, odstopi v najkrajšem času. Na njegovo mesto bo imenovan tuzlanski metro-polit dr. Hilarijon Radonić. Tudi mesto katoliškega vrhbosanskega škofa, ki je vsled smrti dr. Stadlerja izpraz-njeno, bo v kratkem tudi zasedeno. Najresnejši kandidat je sedanji banja-luški škof Jozo Garić.

dn Mezdno gibanje rudarjev. Ljubljana, dne 21. marca. V deželnem dvorcu so bila večeraj zanimiva poga-janja med zastopniki rudarjev, zastop-niki Rudniške družbe in deželno vlado, ki je posredovala. Vlado sta zastopala podpr. dr. Žerjav in poverjenik za soc. skrb g. Prepeluh. Rudarji zahtevajo: 35% povišanje dnevne plače in po-godnine, upeljavo minimalne plače, ki naj se deli v tri kategorije, izplačilo enkratnega nabavnega prispevka v znesku K 250 za vsakega rodbinskega člana, s tem, da se že obstoječa rodbinska doklada pridrži, ureditev pere-čega stanovanjskega vprašanja in po-vrnitev stanarine tistim, ki ne stanujejo v poslopih družbe. Zastopniki delavstva so obširno in jasno očrtali postopanje Trboveljske rud. družbe napram delavstvu, pojasnili bedo ru-darjev in njih slabo prehrano. Osvetlili so dalje delavsko stanovanjsko mize-rijo, zlasti so nezaslišano slaba stano-

vanja podjetja Suligoy. Sporazum se v glavnih, bistvenih točkah ni dosegel. Pogajanja se danes nadaljujejo. Položaj je kritičen in rudarji so pripravljani na najostrejša obrambna sredstva.

dn Ohranite mirno, hladno kri! Že včeraj smo kratko na podlagi lastnih informacij ugotovili nezmisljenost gorostasnih vesti, ki so o Italijanih krožile po Ljubljani. Isto sedaj ugotavlja Ljubljanski dopisni urad na podlagi uradnih podatkov. Nekaj pristavljamo: Izsprehodi številnih bajonetov po ulicah so predsinočnim v resnici povzročali silno razburjenje med prebivalstvom. Tudi vodilni krogi naj ohranijo — hladno pamet!

dn Zahvala. „Glasbena Matica“ v Ljubljani je priredila s sodelovanjem vojaškega orkestra za Spodnji Stajer dne 22. in 23. februarja koncerte v korist srbski siročadi ter koroškimi in goriškimi beguncem. Od čistega dohodka koncertov se je naklonila četrtina po 1278'85 K potom posredovalnega urada za begunce v Ljubljani goriškimi beguncem. Za naklonjeni znesek se navedena posredovalnica v imenu goriških beguncem „Glasbeni Matici“ in vojaškemu orkestru za Sp. Stajer kar najtopleje zahvaljuje.

dn Iz šolske službe so odpuščeni: Emerik Dereani, Alba Högenwarth, Elizabeta Kramberger in Ida Radoschegg, vse učne moči na Bregu pri Ptuj. Za to šolo so določeni: Marija Duller, Marija Drobnič, Henrik Klenovšek in Frančiška Mahorič. Za nadučitelja in voditelja dvorazrednice na Reki pri Mariboru je imenovan Anton Namestnik.

dn Dr. Skubl v Mariboru. Zloglasni avstrijski policijski svetnik in renegat dr. Skubl se je mudil te dni v Mariboru. Zakaj ga naše oblasti niso prijele in izročile pravici?

dn Shod v Železni Kapli na Koroškem. Dne 23. t. m. ob 10. dopoldne je v Železni kapli na Koroškem velik javen shod s sodelovanjem vojaške godbe iz Maribora in domačega pevskega zbora. Nastopajo razni govorniki. Vabljen je vse pošteno čuteče občinstvo. Pripravljalni odbor.

dn Kurzi za tehnike v Ljubljani se prično že meseca maja in sicer začasno v deželni dvorcu.

dn Višji šolski svet je odpustil iz šolske službe Franca Steindla, strokovnega učitelja na deški meščanski šoli v Celju.

dn Poštni nabiralnik pred škofijo je redno vsako drugo ali tretjo noč odprt. Pod njim pa ležijo na tleh cele kope korespondence, katero — v najboljšem slučaju — pomete v jutro cestni pometlač, če pometachi sploh eksistirajo v Ljubljani! Opozorjamo poštino ravnateljstvo na malomarnost in nezanesljivost pobiralcev pisem.

dn Smrt za domovino. Jože Bitenc, doma iz Medvoda, ki se je kot jugoslovanski dobrovoljec bojeval proti Bolgarom v Dobrudži, je padel v zadnjih bojih z njimi. Bodi mu ohranjen časten spomin.

dn Javno predavanje v Brežicah. V ponedeljek, dne 24. t. m. ob 8. zvečer predava g. B. Kozinc iz Ljubljane v Narodnem domu v Brežicah o junaški zgodovini Srbije. — Predavanje bo zanimivo in poljudno!

dn Znamenitemu kiparju Meštroviću, ki je najbolj znan širom sveta po svojih delih iz stare srbske zgodovine, je vlada dovolila, da se mu postavi na državne stroške Meštrovičev Vidovdanski hram ter mu v znak priznanja nakazala letno rento 36.000 fr.

dn V Ljubljano je dospel včeraj otac Sergije Jokić, starejšina Karpinskega monastira v Komanovem, da nabere nekaj prispevkov, bodisi v denarju ali blagu, za dijaško kuhinjo v Belgradu, kjer je tudi nekaj Slovencev. Otac Sergije Jokić je bil komita in vzgled borca-duhovnika za svobodo naroda. Upamo, da ga sprejme na njegovem potovanju tudi Ljubljana dostojno in da ne ostane v svoji požrtvovalnosti za drugimi mesti.

dn Uvoz političnih časopisov. Glasom naredbe št. 395 (U. l. LXI) sta dotlej, dokler traja vojno stanje, uvoz političnih časopisov (novin) iz sovražnih dežel in razširjanje takih

časopisov po kraljestvu SHS prepovedana. Ker poleg navedene ni nikake izvršilne naredbe, je marsikdo v dvomu, katere dežele naj se razumejo kot sovražne. Pač zadnji čas je že, da razni hujskajoči nemški listi ne bodo več prihajali v Jugoslavijo, čeprav to morda nekaterim takozvanim „narodnjakom“ ne bo po godu. Izvršilnim organom pa se naj da nalog, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi zabranijo uvoz časopisov iz sovražnega inozemstva; da pa zamorejo izvršiti svojo dolžnost, je pa seveda potrebno vedeti, katere so tiste sovražne dežele.

dn Imenovanja nižjega uradništva. Že večkrat smo v našem listu ožigosali neumljivo ravnanje raznih oblasti glede zavlčenja imenovanj pri nižjem uradništvu. Čule so se marsikateri pikre, pa povsem upravičene besede na račun birokratskih zavlčevalcev. „Preklicane“ kompetence so bile končno šele 26. februarja načelno urejene. Hm, res lepa reč te kompetence! Seveda ko je šlo za imenovanje raznih nadsvetnikov tedaj kompetence niso delale nikake preglavice, tedaj se ni prav nič čakalo na načelno ureditev; in vendar se je večina nadsvetniških imenovanj izvršila sredi svečana, torej v času, ko — logično sklepamo — kompetenčno vprašanje še ni bilo rešeno. Hudimana, morda pa isto velja le za nižjega! Za tlačenega nižjega uslužbenca velja rek: Quod licet Jovi, non licet bovi! Ne samo, da pri teh imenovanjih ni kompetenca igrala tiste vloge, ki je za nižjega uradnika pri imenovanju alfa in omega drž. vede, se je na visokih mestih izvršilo celo več imenovanj kot je bilo po dosedaj — še vedno veljavnih predpisih — sistemizovanih mest. Sicer pa mi privoščimo vsakemu svoje — seveda po zaslugah in zmožnostih — toda po našem mnenju se je z zidavo stavbe pričelo pri strehi mesto pri temelju! Vsled tega je tudi umljiva nezadovoljnost podrejenega uradništva; isto v prvi vrsti zadovoljiti tudi glede imenovanj — vakantnih mest je dovolj in uradnikov, ki služijo 7—10 let v istem razredu, ki so pod prejšnjim režimom prestali dovolj zapostavljanj je tudi dovolj — to popraviti je bila prva dolžnost tistih, ki so se poganjali za višje stolce. Da že itak šibka morala po takih izgledeh le še bolj trpi, na to pa še menda mislili niso! Kompetenca in kak suhoparen paragraf sta merodajna za ubogo nižjo rajo. Ker le ni bilo težko pričakovanih imenovanj na dan, se je marsikdo prizadetih ojunail ter osebno interveniral pri „demokratsko“ navdahnjenih gospodih. Toda niti osebne niti drugih zagovornikov intervencije dosedaj še niso omehtale „trdih“ src, ker so menda merodajni zastareli predpisi, suhoparni paragrafi, navsezadnje se je pa pridružila tem „nepremagljivim“ oviram še kompetenca. In tako uboga para še danes čaka na isto, kar bi se mu bilo že pred meseci lahko dalo. Timeo Danaos et dona ferentes — — —

Društvene vesti.

dr Zveza trgovskih nastavljenec na slov. ozemlju. V nedeljo, 16. t. m. je bil v Mestnem domu ustanovni občni zbor „Zveze trg. nastavljenec na slov. ozemlju“. Dobro obiskano zborovanje je otvoril tov. Sterle, kot predsednik priprav. odbora. Tajniško poročilo je podal tov. Remic, o stanju blagajne pa je poročal tov. Pestotnik. Tovariš Pavlin je govoril o dosedanjih organizacijskih razmerah trg. nastavljenstva, poudarjajoč potrebo resne strokovne organizacije. Prečitana pravila in opravilnik sta bila brez ugovora sprejeta. Istotako tudi predlog pripravljalnega odbora, da značaj članski prispevek za društveno leto 1919 mesečno dve, štiri oz. šest kron. V odbor so bili soglasno izvoljeni: predsednik tov. Remic, podpredsednik Leo Kraner in Mimi Zekanova, tajnik tov. Kralj, nam. Milka Osana, blagajnik tov. Pestotnik, nam. Mira Ocirkova, odborniki tov.: Kunstek, Sterle, Pavlin, Pungartnik in tovarišice Tomažičeva in Žužkova. Pregledniki tov.: Kovačič, Slama in Gajetova. Dalje pet članov razsodišča in pet namestnikov. V imenu ženskih nastavljenec je govorila tov. Ocirkova. Tov. Kralj pa je poročal o bodočih nalogah organizacije. — Uradne ure društva so vsak dan od 6. do 7. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 11. do 12. ure dopoldne v društveni pisarni, Streliška ul. 12/II. Ob uradnih urah se sprejemajo novi člani. Članarina, posluje društvena posredovalna služba in se daje pojasnila v vseh društvenih zadevah. Vsi

člani, kateri imajo veselje do srbo-hrvaščine, naj se zglase ob uradnih urah v društveni pisarni.

dr Dež. društvo tobačnih trafikantov za Kranjsko v Ljubljani vabi na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, 23. marca 1919, ob 2. uri pop., v restavraciji pri „Zlati ribi“, Stritarjeva ul., z običajnim dnevnim redom.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče.

V soboto, 22. marca, ob pol 8. zvečer „Španska muha“, brnka, za abonement A.

V nedeljo, 23. marca, ob pol 8. zvečer, „Španska muha“, za abonement B.

V ponedeljek, 24. marca, ob pol 8. zvečer, „Kralj na Betajnovi“, igrajo vrhniški diletantje, izven abonementa.

Operno gledališče.

V soboto, 22. marca, ob pol 8. zvečer, „Slovaška princeska“, za abonement C.

V nedeljo, 23. marca, ob pol 8. zvečer, „Manon“, izven abonementa.

Gospodarstvo.

g Ustanovitev importne in eksportne družbe „Impex“ v Ljubljani. Pretečeni teden se je ustanovila v Ljubljani pod imenom „Impex“ importna in eksportna družba z o. z., ki se bo predvsem pečala z vsemi panogami zunanje trgovine. Ustanovitev te družbe moramo nad vse najpristrčneje pozdraviti kot prvo čisto slovensko družbo te vrste, ki se bo bavila v velikem obsegu s tu- in inozemsko kupčijo, posebno z lesom in lesnimi izdelki in pri kateri bo igral

samo slovenski denar glavno vlogo. Priporočati moramo to podjetje vsem zavednim Slovincem kakor tudi Hrvatom in Srbom, ker samo tem potom bo mogoče otestiti se našim trgovcem vse požirajočega židovskega kapitala, ki bo preplaval vso Jugoslavijo, in ki se ga ne bo mogla, če se enkrat to zgodi, več iznebiti. Upati smemo, da se bodo obračali na to družbo vsi, katerim je direktna trgovina z inozemstvom onemogočena, kajti njena prva naloga bo, da izključi preveliko število prekupovalcev, ki so dosedaj s svojimi nepreglednimi dobički obremenili ceno vsakemu blagu. Potom te družbe bo mogoče zadnjemu detajlistu, ki stoji v neposredni zvezi s konsumentom, dobiti inozemsko blago od koder si bodi, ker bo stala v neposrednem stiku s producenti vseh dežel. Družba bo stopila že sedaj v zvezo z inozemstvom in njena prva skrb bo, pridobiti že sedaj zunanji trg in se bo vzlic vsem političnim, sedaj vladajočim razmeram trudila preskrbeti vsake vrste blago, vsled katerega pomanjkanja naša industrija že toliko časa trpi, da ji vsaj nekoliko dopomore do zopetnega obratovanja in zaposlenja toliko ljudi, ki vzlic dobri volji po delu ne more dobiti svojega zaslužka. Pripomniti moramo še, da stoje za družbo požrtvovalni in trgovsko izobraženi možje, kar vsakemu lahko jamči za najbolj uspešno delovanje imenovanega podjetja. Začasna pisarna se nahaja na Miklošičevi cesti št. 6/II.

Najnovejše vesti.

Italijanska nasilja proti tržaškim Slovincem. — Wilson za Reko. — Narodno predstavništvo izjavlja v adresi: Eden za vse, vsi za enega!

Prepoved slovenskih napisov.

Trst, 21. marca. (P. P.) Italijanski guverner je izdal ukaz, da se morajo v Trstu in okolici nemudoma odstraniti vsi slovenski napisi in nadomestiti z italijanskimi. Zoper ta ukaz ni pritožbe. Kdor bi se mu ne pokoril, bo kaznovan z denarno globo ali z zaporom.

Slovenski poštni uradniki.

Trst, 21. marca. (P. P.) Tržaški guverner Pettiti je odredil odpust vsega slovenskega poštne uradništva v Trstu. Ker pa se je poštni ravnatelj proti temu pritožil v Rimu z motivacijo, da bi ne imel še nadomestila za odpuščeno osebo, so ta sklep začasno sistirali. Toda namignili so slovenskim uradnikom, naj bodo pripravljeni tekom 1 do 2 mesecev na odslovitev.

Nečloveško postopanje z ujetniki.

Trst, 21. marca. (P. P.) Stanje jugoslovanskih ujetnikov (okoli 3000) na tržaškem gradu je obupno. Postopanje z njimi nečloveško in brutalno. Pred par dnevi je neki sestradan Hrvat skočil na podani mu riž. To pa ni ugajalo karabinerju, ki mu ga je hotel zato odvzeti. Ker pa lačni Hrvat riža ni hotel vrniti, ga je karabiner zabodel z bajonetom skozi prsa, da je obležal na mestu mrtev.

Tržaške manifestacije za „odrešitev“ Splita.

Trst, 21. marca. (P. P.) Pred tednom dni so bile v Trstu manifestacije za „odrešitev“ Splita. Slavnost je bila na trgu „Edinosti“ z velikim pompom. Šole so bile zaprte, istotako trgovine in delavnice in mesto so okrasili z laškimi trobojnicami. Kljub silni agitaciji je slavnost končala s popolnim fijaskom, ker je ljudstvo že do skrajnosti sito takih komedij.

S poklonjeno zastavo je nato odpotovala proti Splitu posebna deputacija, ki pa se je morala na višji ukaz nenadoma vrniti, še predno je dospela na cilj in mogla izročiti zastavo „mučniškemu mestu“. V močno cenzurirani kritiki nastopa „Lavoratore“ najostreje proti takim in enakim manifestacijam. Protestira proti zapretju šol, delavnic in trgovin in vprašuje, ali je bilo s tem

ljudstvo zadovoljno. Povdarja, da hoče ljudstvo dela in kruha, ne pa slavnosti. Tržačani so sprejeli Lahe z navdušenjem, to pa ne iz političnih ozirov, ampak vsled tega, ker je Trst pod Avstrijo 5 let stradal in so upali Tržačani od Italije dela in kruha. Namesto tega pa je v Trstu nad 50.000 brezposelnih, tvornice počivajo, trgovina se je omejila na pomaranče in limone-komedijanti pa vpriparjajo nezmislne komedije.

Italijanska nasilja.

LDU. Split, 21. marca. (DDU.) Doznavamo, da je zdravnik dr. Ivetič obsojen od italijanskih oblasti na 6 let ječe radi vohunstva. Sedaj je zaprt v Palermu. **Dr. Medveš je že dva meseca v zadrskih temnicah.** Dr. Petričič še ni bil sojen. Nadalje so Italijani aretirali: nadučitelja Spaso Kneževića, dr. A. Mijoviča in don Kazimira Perkoviča iz Filipjakova. Ista usoda je zadela tudi Spira Petkoviča. (Dr. Medveš je goriški Slovenec. Njegova usoda je bila tudi pod avstrijskim režimom zelo trda, ker je bil interniran na Ljubljanskem gradu. Op. ur.)

LDU. Zader, 21. marca. (DDU.) Italijani so zaprli prof. Miloša Parenta in dijaka Piliča. V jugoslovanski čitalnici so italijanski vojaki izvedli hišno preiskavo ter jo nato zaprli.

Wilson zahteva točne informacije glede Reke.

London, 21. marca. (Pos. por.) „Times“ poročajo iz Pariza, da je predsednik Wilson poslal prof. Herona, svojega zaupnika in strokovnjaka v slovenskih in iztočnih problemih, na Reko, da na licu mesta prouči in poroča o narodnostnih odnošajih Reke in vsega Primorja.

Usoda dežel Avstrije.

LDU. Frankfurt, 21. marca. (DKU.) „Frankfurter Zeitung“ doznava iz Ženeve, da je imel dne 18. t. m. predsednik Wilson, Clemenceau, Lloyd George in Orlando konferenco, na kateri so glasom oficijelnih vesti francoskih listov načeloma prišli do sporazuma o nadaljnjem ustroju mirovnih pogajanj z Nemčijo. Na zahtevo Italije se je baje tudi priznalo, da se morajo urediti tudi vprašanja ozemelj,

ki interesirajo Italijo v mirovni predložitvi, kar je na ta način mišljeno, da hoče Italija o preobrazbi dežel avstro-ogrske monarhije razpravljati edino skupno z razsejanjem o usodi Avstrije. Upajo, da se bodo mirovni preliminariji naznanili Nemčiji v dveh, najkasneje v treh tednih.

Nikita ogorčeno protestira.

Curiah, 21. marca. (Pos. por.) Črnogorski kralj Nikita je poslal mirovni konferenci protest proti zasedanju Črnogore po srbskih četah, proti postopanju Srbov, zlasti ker se mu Srbi odnesli prestol — v belgrajski muzej.

Adresa.

Belgrad, 21. marca. (Izv. por.) Danes je bila v plenumu Narodnega predstavništva prečitana adresa. Temeljna vsebina je sledeča:

Uvodoma adresa pozdravlja kralja Petra imenom troedinega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se je zedinil v enotno državo ter prosi regenta, da sporoči izraz udanosti kralju svobodnega naroda, kateri se je boril solidarno z njim za svete ideje in ki je srečno doživel oni veliki čas, ko se je ves narod zedinil v enotno državo.

Spomenica dalje poudarja, kako se je ves narod tekom stoletij boril za svojo pravdo in jo končno dosegel. Vsi napori, vsa trpljenja, vsa mučenja so rodila sadove, nastopi politikov in trpka pota mučnikov in žrtev so nam donesli svobodo. Spomenica se zahvaljuje junaški vojski, ki je končno izvojevala v težkih bojih ujedinjenje naroda, spominja se padlih žrtev za narodno osvobodjenje, spominja se vseh jugoslovanskih junakov, ki bodo po svojih činih živeli med narodom od roda do roda.

Narodno predstavništvo se v vznešenih besedah spominja junakov Karagjorgja in Miloša, ki sta započela osvobodilno delo. Dalje spominja Narodno predstavništvo zaveznikov, ki so se borili za pravično stvar, za osvobodjenje našega naroda, ki je dostopen drug kulturnim narodom in član velike družine narodov. Naš narod je stal na iztoku kot branik proti navalom Turkov, ta narod je bil, ki je sprva podlegel Turkom, a je prvi vstal proti njim in osvobodil ves Balkan.

Naglašati moramo, da je naš narod bil na evropskem iztoku edini čuvar pravde in svobode velike Evrope in vsega kulturnega sveta!

Zavladajo naj svetu načela pravde! Naš narod ne išče ničesar na tuj račun! Ne dopušča, da kdo na njegov račun kaj vzame in da ruši veliko delo narodnega jedinstva. — Mi zahtevamo, da nas razumejo veliki in mali, ki so nas doslej razumeli.

Dobro čuti naš narod: v Gorici, Trstu, Istri, Reki, Dalmaciji, Črni gori, v Albaniji, Makedoniji, v Medju- in Prekomurju, v Sloveniji, Korotanu, v Bosni in Banatu, Bački in Baranji, kako rešavajo njegovo stvar na mirovnem kongresu.

Ves narod vstane na obrambo, če se samo enemu delu zgodi krivica! Eden za vse, a vsi za enega!

Demisija ministra Korača.

Zagreb, 21. marca. (Izv. por.) Minister za socialno politiko V. Korač poda svojo demisijo, ker je nameraval s svojimi naredbami glede agrarne reforme pri vseh političnih strankah na velik odpor. Korač je prišel včeraj v Zagreb.

Proti židovskim borzijancem.

Zagreb, 21. marca. (Izv. por.) Listi ostro kritizirajo dejstvo, da je med novo imenovanimi borznimi mešetarji zagrebške borze dve tretjini čistih židov, med njimi mnogo takih, ki niso državljani kraljevine SHS in tudi ne razumejo hrvatski. Listi zahtevajo, da vlada z energično roko poseže v to židovsko borzno gnezdo.

Blamirani dr. Lammasch.

LDU. Dunaj, 21. marca. (ČTU) „8 Uhr Blatt“ doznava, da so poročila o pogovorih bivšega ministrskega

predsednika prof. Lammascha nerresnična. Dr. Lammasch je došel v Bern, potovanje v Pariz so mu pa zabranili. Včeraj se je zopet vrnil na Dunaj.

Vojvoda Milić v Mariboru.

Maribor, 21. marca. Vojvoda Milić, poveljnik 4. armade, je danes obiskal tukajšnje vojaško realno ter se je popoldne odpeljal v Belgrad.

Angleški list proti italijanskim grožnjam. — Pametni nasveti.

LDU. Haag, 21. marca. (DKU) „Daily News“ poročajo: Italijanska grožnja, da se bo Italija umaknila iz mirovne konference, ako se ne bi ugodilo italijanski zahtevi po ikeki, je tako nenavadna, da jo moremo smatrati samo kot nekaj poizkus strahovanja. Ako bi bila ta vest samo na pol resnična, bi bil to zopet znak, kakšen duh vlada na mirovni konferenci, katera popolnoma ignorira dejanski položaj, kakršen je v tem trenutku in se ožira samo na zahteve, ki morejo postati Italiji ravnotako nevarne, kakor vsem drugim državam. Ako motri vsak narod svoje teritorialne zahteve samo s svojega lastnega stališča in izjavlja, da je izpolnitev teh zahtev pogoj njegove nadaljne udeležbe na konferenci, potem se ne smemo udajati nikakoli nadi, da bi dosegli vsaj začasen mir. So stvari, ki bi bile tudi za Italijo bolj dragocene, kakor posest Reke. Tako n. pr. nameravana zveza narodov, ki bo čuvala neodvisnost in nedotakljivost držav.

Proti pijančevanju.

Sarajevo, 21. marca. (Izv. por.) Bosanska vlada je izdala odredbe glede omejitve gostilniških koncesij, da tako zabrani naraščajoče pijančevanje.

Ureditev uradniških plač.

LDU. Belgrad, 20. marca. (JDU) Ministrski svet je razpravljal na zadnji seji o predlogu glede ureditve plač državnih uradnikov. Po tem načrtu se razrede uradniki na 11 činovnih razredov, od katerih imajo nekateri zopet po tri ali štiri podrazrede. Za I., II. in III. razred plača ni določena, za ostale pa je določena tako-le: Za IV. razred 14.000 dinarjev, za V. razred 12.000 in 10.000 dinarjev, za VI. razred 8.000, 7.200 in 6.400 dinarjev, za VII. razred 6.000, 5.400 in 5.000 dinarjev, za VIII. razred 4.800, 4.400 in 4.000 dinarjev, za IX. razred 3.800, 3.600, 3.400 in 3.200 dinarjev, za X. razred 3.000, 2.800, 2.600, 2.400 dinarjev in za XI. razred 2.200, 2.000, 1.800 in 1.600 dinarjev. Razen tega so določene letne doklade, ki se ne štejejo v pokojnino, in ki znašajo za IV. razred 3.000, za V. 2.400, za VI. 1.920, za VII. 1.680, za VIII. 1.380, za IX. 1.200, za X. 960 in za XI. 720 dinarjev. Navredovanje na večjo plačo v istem razredu se vrši v XI., X., IX. in VIII. razredu vsako tretje leto, v drugih vsako četrto leto. Letne doklade dobivajo v polni meri samo uradniki v Belgradu. — V drugih mestih pa, ki imajo nad 50 tisoč prebivalcev po 80 odst., v mestih, ki imajo 20 do 50.000 prebivalcev po 60 odst., v mestih s 5 do 20.000 preb. po 50 odst. in druga mesta po 30 odst. Vsi uradniki z visokošolsko izobrazbo nastopijo službo takoj s plačo IX. čin. razreda. Uradniki, ki so sedaj še v XI. ali X. činovnem razredu, se pomaknejo z uveljavljenjem načrta avtomatsko v IX. razred. Uradniki z vseučiliško izobrazbo morajo doseči VII. razred, morejo pa doseči tudi višji razred. Uradniki s samo srednješolsko maturo začno z X. razredom in avansirajo do VIII. čin. razreda, izjemoma dosežejo tudi VII. in VI. čin. razred. Uradniki brez mature začno z XI. čin. razredom in dosežejo IX., izjemoma tudi VIII. razred. Državni uradniki prve in druge skupine, ki imajo sedaj plačo, ki ne odgovarja gorenjim določbam, se uvrste v razrede, ki odgovarjajo njihovu službovanju.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Službe:

Vlagalko, ki je vajena oskrbovati skla-
tiskarna“ v Ljubljani. 1

Brivskega vajenca sprejme Hinko Dolenc,
Ljubljana, nasproti
domobranske vojašnice. 13

Mlad brivski pomočnik išče stalne služ-
be, če mogoče s
hrano in stanovanjem, gre pa tudi brez hrane.
Naslov pove upravo. 57 2-1

Mlinar, dobro izučen, 23 let star, išče
službe v manjšem umetnem mlinu.
Naslov na upravo. 65

Kupi se:

Ročni voziček na dve kolesi, se kupi. —
Ponudbe na upravnistvo.

Vinske sode 50-500 l vsebine kupim. —
Ponudbe na upravnistvo pod
„Vinski sodi“. 65

Proda se:

Na prodaj je ena lahka fina sablja, 2 fina
bajoneta, ena violina 3/4, 1 fo-
tografski aparat 13/18, 1 gledališki daljno-
gled, 1 letna vojaška obleka in dve fini vo-
jaški bluzi. — Vila Cenčur, Vojaška ulica,
I. nadstr. 63

Različno pohištvo se radi selitve takoj
proda. Reseljeva ce-
sta št. 1, II. nadstr. 62 2-1

Oddam večjo množino sukanca (cvirna)
po 200 in 400 jardov, bel in črn,
najboljše znamke. — Dobi se tudi 400 kg
boljše koruze. M. Japelj, Moste 81. 45

Popolna oprava lepa, za špecerijsko tr-
govino se proda. Vpraša
se v upravnistvu Jugoslavije. 22 5-1

Stružni stroj (Druck u. Drehbank), nov
130 mm dolg, železen, za
ključavničarje, kleparje ali pasarje se ceno
proda. Vpraša se pri Žužek, Bled. 6

Malo posestvo, cena 6400 K blizu Celja
ob državni cesti. Martin
Krajnc, Zlateče št. 18, Novacerkev, pošta
Vojnik. 66 2-1

Nov štedilnik, iz glinastih modlov z belo
glazuro, je naprodaj in se
lahko ogleda vsak dan pri Iv. Florjančiču,
Trnovska ul. 29.

Razno:

Ni še maja, ni še razkošno razcvetlih rož
— a po solčnih bregovih se
že smehljajo ljubke vijolice, trobentice in
zvončki. Lahkokrili citronček, ki je že veselo
poletel v svet gleda nanje iz daljave in jih
pozdravlja — njihov sladki nektar ga vabi.
Ali je kje zanj vijolica ali trobentica, je kje
zvonček bell, smehljajoči, v mlado ljubezen
hrepeneči, ki bi mu hotel prijazno zazvon-
čkljati na upravnistvo pod „Maj se bliža“.

Nežigosen denar (neštampjan) zamenja
vsako množino vsaki
dan od 1.-2. ure popoldne M. Japelj, Moste
št. 81. 44

Mlada, inteligentna gospica, pleme-
nita, ter veselega značaja, želi korespondi-
rati z isto takim gospodom, pod šifro
„Šmarnica“, na upravo „Jugoslavije“. 64

Inteligenten mladenič, 21 let star, se
pošteno intelec. gospodično od 16.-18.
let, prodajalka prednost. Ponudbe pod šifro
„Svidenje“ na upravo „Jugoslavije“. 58 3-1

Mlad trgovec, star 27 let, resnega zna-
čaja, lepe zunanosti, se
želi v svrhu ženitve seznaniti z izobraženo
gosp. katera bi imela premoženje 30.000 K
in veselje do trgovine. Le resne ponudbe s
sliko, na upravnistvo „Jugoslavije“ pod šifro
„Trgovec“. 61

**TOVARNA
ZAMAŠKOV
JELAČIN & K.
LJUBLJANA**

NAJSOLIDNEJŠA in NAJCENEJŠA
POSTREŽBA! ELEKTRIČNI OBRAT.
DIREKTNÍ UVOZ PROBKOVINE
IZ ŠPANIJE in PORTUGALSKE.
ZAHTEVAJTE VZORCE!

Naročite takoj: brošuro dr. Bo-
gumil Vošnjak: Poglavje o stari
slovenski demokraciji. Razširjajte
jo med ljudstvo. Narod naš do-
kaze hrani, spoznajmo jih, za-
vedajmo se svojih pravic!

Polgranitni kamni

za sadne mline 23/28 cm, 240 parov kupi po
primerni ceni 797

MATIJA KOZINA

ključavničarski mojster v Sevnici
ob Savi št. 69.

VOZ

dobro ohranjen, močan, s popolnoma
novo diro okovano proda po primerni
ceni tvrdka A. Kušlan, Karlovška
cesta 15. 761

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri člo-
veku in živini mazilo zoper srbečico.
Brez duha in ne maže perila. 1 lonček
za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K pošt-
nine prosto. — Prodaja in razpošilja
lekarna Trnčec v Ljubljani,
zraven rotovža. 680

Vrtnar

oženjen, z ekonomičnim znanjem, eventuelno
oskrbnik, v sadjereji in vrtnarstvu
izkušen, izvečan se takoj sprej-
me. Nemščina pogoj. Nemške vloge naj se
pošljejo na „Augustinerhof“ pri Velikovu.

Drva

trda in mehka, meterska in žagana.

**Jabolčna in hruškova
drevesca**

žlahtnih vrst, 3 m visoka, se ceno dobijo
v Kolodvorski ulici št. 31
(gostilna Lampert) 800 3-1

Lokomobila

Wolf- ali Lanz-Fabrikat 15-30 HP se kupi.

Ponudbe pod „Lokomobila“ na

**I. Jugoslovanski anončni in
informačni zavod**

**Beseljak & Rožanc, Ljubljana,
Francovo nabrežje št. 5.**

Gospodje trgovci!

Velikonočni prazniki niso več daleč. pa
bi prosil gg. trgovce, da takoj pošljejo na-
ročila za „Adria“

**pecilni prašek in vaniljin
sladkor**

da zamorem naročila izvršiti pravočasno in
vsem udovoljiti. 800 1

Nadalje priporočam:

**pravi škrob, čaj, „Adria“-
kavo s sladkorjem,
testenine itd.**

Naročila se izvršujejo takoj in točno!

„Adria“-izdelki

F. ŠIBENIK

Ljubljana, Gosposka ulica 16.

Ne naročate tujih znamk, ko imate do-
bro in po ceni blago doma; domači izdelki
naj zavzemajo vedno prvo mesto.

Kupim vsako množino jabolčnika

kakor tudi
jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in naj-
nižje cene na Ljubljana l., poštni
predal števil. 163. 420 30 5

GOSTILNA
„Pri zamorcu“
v Ptuj
išče
natakarico.

**: Propagandna brošura :
za mirovno konferenco!**

Dr. Bogumil Vošnjak:

Poglavje o stari slovenski demokraciji

Z epilogom dr. N. Županiča. — Iz angleščine preložil ing. V. Zupanc.

V Ljubljani 1919. — Natisnila in založila „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Cena 2 kroni. Dobiva se v vseh knjigarnah kakor tudi v upravnishvu „Jugoslavije“. Cena 2 kroni.

Dr. Vošnjak, ki je živel ves čas vojske v inozemstvu, je informiral s tem spisom entento o našem koroškem vprašanju in pokazal, da smo bili Slovenci že od nekdanj demokratski narod, ki si je sam volil svoje kneze. — Brošuro razširjajte med ljudstvo, v vsako slovensko družino, v vsako slovensko hišo. Šole, društva i. dr., ki naroče več izvodov, dobe na vsakih 10 izvodov po 1 izvod brezplačno. Koroška je bila naša že od nekdanj in mora biti tudi v bodoče!

**: Propagandna brošura :
za mirovno konferenco!**

Vizitnice lične in po nizkih
cenah priporoča **Zvezna tiskarna**
v Ljubljani, Stari trg števil. 19.

Proda se:

Rakija, slivovka itd., približno 130 hl.
Svinje, 130 do 150 kg teže.
Pšenica, koruza, večje množine.

Kupi se:

Cementa, 2 vagona.
Živega apna, 2 vagona

Ponudbe pod naslovnimi šiframi na

801 3-1

I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod
Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 5.

Čitajte!

Ravnokar je izšla knjižica:

Dr. B. DERČ:

765

Dojenček, njega negovanje in prehrana

Vse matere, ki hočejo vzrediti zdrave in krepke otroke, morajo čitati to knjižico. Pisatelj — zdravnik strokovnjak za otroške bolezni — podaja praktične nasvete, kako je ravnati z dojenčki. Knjižica se naroča pri **Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.** Cena K 3.—, s poštnino K 3.30. Denar je poslati naprej, ali pa se pošlje knjižica po povzetju.

Krompir razpošilja na vagone po najnižji ceni, takoj

Dragotin Pertinač, Sisak. (Telefon int. 105.)
Vprašajte za ceno takoj brzojavno ali pismeno in ga naročite, ker
cene naraščajo.

Ne zamudite! svoje nemoderne krznarske stvari, na
primer boa, mufl, plašč itd. poslati v

I. Jugoslovansko

krznarnico in strojarnico

kjer se vse po najnovejši fasoni lepo in po ceni popravi in tudi na
željo shrani čez poletje. 585 3-1

Nadalje prevzamem v strojenje in popolno izdelavo vsakovrstne
surove kože, katere izgotovim lepo in po ceni v najkrajšem času.

Tudi izdelujem častniške, podčastniške in športne čepice

po meri ter imam v zalogi prave
znake za čepice, prave srbske epo-
lete, zvezde itd.

Ludvik Roth
krznarski mojster

Franco Jožefova cesta št. 3, I. nadstropje.

Modni salon Stuchly-Maschke, Ljubljana

Židovska ulica 3 — Dvorski trg 1

priporoča veliko izbiro svilenih klobukov in čepic za dame
in deklice. — Sprejemajo se tudi raznovrstna popravila
po zmernih cenah. 618 1

MILO!!

Ne zamudite si preskrbeti, dokler je še zaloga
za pranje 30 % 6.— K
toaletno 40 % komad à 100 g 2.50 K
za britje 66 % komad à 50 g 2.— K

Prodaja in razpošilja 796 2-1

Janko Stupica, Ljubljani, Sodna ulica.

Na debelo

Prva kranjska vrvarna

Na drobno
510 12-5

zamore zopet postreči
cenjene odjemalce z **vrvarskim blagom**
vse vrste, izdelano iz pristne dolge konoplje, kakor pred vojno. — Cena
določena. — Zahtevajte cenik. Se priporoča Ivan N. Adamič, Ljubljana.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu

ustanovljena od mestne občine Zagreba leta 1884
sprejema

v elementarnem in življenskem oddelku

vsakovrstna zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji in najmodernejšimi tarifi.

Zahtevajte prospekte

katere pošilja in daje vsa potrebna pismena in ustmena pojasnila 771 1

Glavno zastopstvo za Slovenijo

Ljubljana, Stari trg števil. 11.

Sprejemamo sposobne potnike in zastopnike, katerim se nudi prilika velikega zaslužka.

THE REX CO.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7-1.

Trgovina z pisalnimi, razmnoževalnimi in računskimi stroji, pisarniškimi
pohištvi, ameriškega sistema, ter vsemi pisarniškimi potrebščinami.

Sprejemajo se vsa tovrstna popravila.

775